

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

farvande, og som må antages at være gået tabt for mere end 150 år siden, tilhører staten, medmindre nogen godtgør sin ret som ejer. Denne tidsmæssige afgrænsning af de beskyttede genstande er for det første klar, for det andet valgt således, at alle de genstande, den omfatter, på forhånd kan siges at være af kulturhistorisk betydning. Kredsen af de beskyttede vrage når således i tid til de skibe, der er gået ned under Napoleonskrigene.

Den foreslåede regel, hvorefter en ejer har mulighed for at godtgøre sin ret til en funden genstand, er i overensstemmelse med dansk rets almindelige principper, men den vil næppe få praktisk betydning.

Det foreslås, at loven får virkning ikke blot for de indre territoriale farvande og søterritoriet, men for de danske farvande, idet adskillige historisk værdifulde vrage vides at ligge nær kysten, men uden for søterritoriet. Der kan her henvises til, at også strandingslovgivningens gyldighedsområde er farvandene langs de danske kyster. Denne områdeafgrænsning medfører, at loven i alt fald for danske statsborgere har virkning også uden for søterritoriet.

I forslaget § 2 er der tillagt rigsantikvaren bemyndigelse til at træffe bestemmelse om de nødvendige foranstaltninger med hensyn til sikring eller optagning af de heromhandlede genstande.

Bestemmelsen i forslaget § 3 angår tilfælde, hvor en person optager staten tilhørende genstande fra havbunden, uden at han har kunnet forudse, at det drejer sig om de af loven omfattede genstande. Der foreslås her statueret afleveringspligt, eventuelt mod en nærmere fastsat godtgørelse, på samme måde som ved danefæ. De om danefæ gældende bestemmelser i Christian den Femtes Danske Lovs 5-9-3 kan ikke udstrækkes til at omfatte genstande, der findes på havbunden.

Bestemmelserne i forslaget § 4 vedrører den nærmere afgrænsning af forholdet til strandingslovgivningen, som ikke berøres af den her foreslåede lovgivning.

Endelig omfatter forslaget straffe- og ikrafttrædelsesbestemmelser.

Lovforslagets ophøjelse til lov vil primært betyde, at den nødvendige beskyttelse tilvejebringes, og at staten gennem sine kom-

petente myndigheder får den nødvendige myndighed over og kontrol med disse historiske værdier, således at der ikke tilføjes dem overløst.

Der er ingen grund til at forvente, at lovens vedtagelse vil medføre en betydelig intensivning af arbejdet med skibsoptagninger.

Den nærmest liggende opgave må være, at der udarbejdes en registrant over de historiske vrage m. v., idet det videre arbejdsprogram ikke kan tilrettelægges uden en sådan forudgående registrering og beskrivelse.

Må jeg endelig tilføje, at problemerne omkring dette lovforslag ikke er et isoleret dansk fænomen.

I Norge er der som her behov for en beskyttelse af historiske skibsvrage, og der arbejdes for tiden med et forslag, der for dette områdes vedkommende tilsigter en ændring af den norske lov om fortidsminder. Også det norske forslag indeholder en bestemmelse om, at sådanne skibe, skibsvrage m. v. skal tilhøre staten, dog allerede når de må formodes at være gået tabt for mindst 100 år siden. Der er andre — mindre — afvigelser fra det danske forslag, men beskyttelsesformålet er det samme.

I Sverige påtænkes ikke for tiden nogen lovgivning på dette område, men dette skyldes ifølge det for os oplyste, at den allerede gældende lovgivning antages at være fyldestgørende også til beskyttelse af de heromhandlede interesser.

Den finske rigsdag behandler for tiden et forslag til ændring i lovgivningen om fortidsminder. Dette forslag indeholder en bestemmelse til sikring af vrage m. m. Forslaget har væsentlige ligheder med det norske forslag.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til det høje folketings velvillige behandling.

Ministeren for offentlige arbejder (Lindberg): Herved tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om foretagelse af visse ekspropriationer m. v.

Tilsvarende bestemmelser som indeholdt i lovforslagets § 1 og §§ 3-5 har været optaget i en række tidligere ekspropriationslove, og jeg skal derfor ikke gå nærmere ind på disse regler.